

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. шлан. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 450 зод.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехо-
словацькій 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зод.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ до АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Польща і „Росія“.

Керенський і російський публіцист
Філософов про „польську небезпе-
ку“ для Росії.

В англійському найвпливовішому
щоденнику „Таймс“ появилася не-
давно цілий ряд статей про те, що
урядові й радикальні польські кола
не бажають війни зі СРСР, але за-
те одні й другі сильно вірять, що
більшовицький СРСР скорше чи
пізніше розложиться, а в результаті
цього розкладу надніпрянська У-
країна, теперішня УСРР, сфедеру-
ється з Польщею. В напрямі реалі-
зації таких сподівань, твердить
„Таймс“, польські правлячі й збли-
жені до них кола вже тепер ведуть
оживлену діяльність.

Лишаючи на боці відомі зрештою
загальні аспірації не менше відомих
польських кол про їхню „українську
політичну концепцію, хочемо нині
присвятити дещо уваги поглядам
Керенського і відомого російського
публіциста Філософова на ту справу.

Отже Керенського вразили статті
„Таймса“ незвичайно болючо з двох
причин: їх досі з польських кол ні-
кому не заперечив, отже вони, на
думку Кер., відповідають дійсності
і загрожують поважно цілості „Росії“;
ведучи таку політику намірено-
го розчленування „Росії“ Польща
готовує велику „невдячність су-
проти „російського народу“, який
свого часу (за часів урядування Ке-
ренського), маючи „в кишені угоду
союзників на анексію Польщі в
трьох займаних“, на анексію не
тільки не пішов, але навпаки визнав
Польщу незалежною державою.

Керенський відчуває не тільки
жаль і велику невідданість Польщі,
але й підкреслює в своєму органі-
„Дні“ П. коли так можна висловити-
ся, політичну обиду, бо вона під-
готувала „розчленування“ Росії не
якщо та отверто, а „конспіративно“
та „мирно“. Всю ту підготовку вва-
жає він великою „польською небез-
печкою“ для „Росії“ і пише про по-
требу боротьби з нею. Докладно він
не формує методів і засобів тієї
боротьби, і хоч пише про боротьбу,
то всеж не погорджує й таким за-
собом, як жалісливий апел на аде-
ресу Варшави та П. „амбіції“, щоб
вона залишила такі болючі для „ро-
сійського народу“ експерименти.
Отже покищо Керенський бореться
з „польською небезпечкою“ сентимен-
том і не забуває заздалегідь запев-
нити тодішніх, що

„ми (тобто Керенський і комп.) можемо
своярочно заперечити польський народ, що
в будучині російський народ ніколи не
відмовиться від незалежної Польщі, як
власний свої міжнародної політики на
західних границях. Колиб Варшава могла
хочі, коли Росія переживає свій найжест-
кий час так само твердо заявити про те, що
політика розчленування Росії не її полі-
тика, що відомості, подібні до статей у
„Таймсі“, не відмовляють дійсним фак-
там, колиб одним словом Варшава так-
жовно простягнула руку приязни російсько-
му народові, як це робила російська де-
мократія в годинах польських важких пе-
реживань — то не прийшлося поль-
ським офіціозам поводити в дивне по-
дривлення від самого нападу на існуван-
ня не лише польського, але й російського
патріотизму“.

Варшавський публіцист-емігрант
Філософов, редактор щоденника
„За Свободу“, дуже незадоволений

такою „інтервенцією“ Керенського.
Він не заперечує вправді „польської
небезпеки“, але не закриває я того
факту, що з нею не може ніяк боро-
тися російська еміграція, а вже тим
більше не може вона цього робити
такими „студентськими“ засобами,
як це робить Керенський. Одинокі
більшовики можуть з нею, якщо і во-
на існує, боротися, бо мають до
того засоби. А більшовики адають
собі справу з тієї небезпеки дуже
докладно, найкращим доказом чо-
го є між іншим остання заява його-
молва кореспондентів Польської
Агенції Телеграфічної в Москві.

„В широких масах населення СРСР —
казав Богом. — зберіглася ще споми-
ни про чужу інтервенцію і радянська при-
людна опінія живо реагує на спроби ство-
рення спрямованого проти СРСР бльоку
держав; рівночасно в СРСР панує пере-
конання, що ворожі спроби такого бльо-
ку без участі в ньому Польщі булиб не-
звичайно важкі а навіть засуджені на не-
вдачу“.

Щоби ті спроби стали невдачею
більшовицька дипломатія кокетує
Польщу та бажає з нею навести
якнайліпші добросусідські зв'язки.
Та вернімо до міркувань Філософова.
Більшовики можуть боротися „з
польської небезпечкою“ двома засо-
бами: червоною армією і Комінтер-
ном.

„Перший з тих засобів — пише Філо-
с. — на мою скромну думку мало придатний.
Навіть коли червоної армії буде помагати,
як „дідусь свого життя Керенський, то
все одно червона армія, сама собою, делан-
чи кому страшна. Другий засіб далеко
сильніший і небезпечніший. Це Комінтерн.
Ту могутню силу легковажать усі західні
держави і зокрема Польща. Коли в ми-
рному стані всі буржуазні держави так або
інакше покують цю небезпечку, то в часі
війни вона може стати непереможною“.

І тому то Філософов вважає по-
зицію Богомолва й більшовицько-
го уряду в справі „польської опас-
ності“ далеко вигіднішою ніж пози-
цію Керенського. Він радить цілій
російській еміграції дивитися на ре-
альні обставини зовсім тверезо й
живо. Цитуючи статтю С. Войце-
ховського, опубліковану в поль-
ському радикальному тижневику
„Дрога“, на тему майбутнього спів-
життя Польщі й СРСР, він погоджу-
ється з ним у тому, що співжиття
народів „Росії“ з Москвою є внут-
рішньою справою СРСР чи його на-
слідника і що в ці внутрішні справи
Польща мішатися не може, бо це
довелося б наслідком до повної руйни
і Польщі і „Росії“. Одна й друга
сторона поставили у боротьбі на
карту не тільки свою гідність, неза-
лежність, але й само своє існуван-
ня. Це саме було й навпаки, колиб
„Росія“ мішлася в внутрішні справи
Польщі. Тому то в ім'я добрих
взаємин і в ім'я просто майбутньої
польсько-російської ідилії є: чесно
виповнитися рижський договір обома
сторонами, польською та росій-
ською. Цей договір повинна при-
знати вже тепер вся російська емі-
грація і таким чином заздалегідь
дати посередню підмогу будучому
більшовицькому російському у-
рядові в вининенні польсько-росій-
ського конфлікту. Іншими словами
Філософов стоїть на становищі Ст.
Грабського, щоб санкціонувати те-
перішню парцеляцію України між
Польщею й „Росією“ точніше поки-
що між Польщею і російською емі-
грацією, а там уже все уложиться
якнайкраще і обі сторони будуть

вдоволені, бо при розчленуванні У-
країни тимчасово зберегти велико-
державність і „Росії“ і Польщі.
Однак Філософов забуває про най-
важливіше, а саме, що в сполітованому
ним моменті перебирання влади від
більшовиків чи по більшовиків сло-

во в справі України припадає не „Ро-
сії“ і не Польщі, а українському на-
родові, точніше українському уря-
дові, що матиме дещо проти трак-
тування українського питання як
російської і польської домашньої
справи.

Криваве свято.

1. травня у Львові, Бориславі, Ковлі, Варшаві, Лодзі, Кракові
Сосновці і Бендзіні. — Криваве жниво робітничого свята.

День 1. травня, день робітничого свята
пройшов по всій території сучасної Поль-
щі дуже бурхливо, потягаючи за собою
багато жертв у раневих і обитих. Всюди
йшла боротьба між пепесівцями з одного
боку і комуністами та комун. елементами з
другого. Всюди пепесівці мали підтримку
поліції крім своєї власної боївки або т. зв.
міліції. Комуністи й комунізауючі, сильно
проріджені у верхній передраївезимі
арештами і недопущені до відсвяткування
1. травня, намагалися заволодіти трибу-
нами і виступити у походах. Проти того
активно виступали пепесівці при допомозі
зorganizованих боївок.

У Львові напередодні 1. травня пере-
ведено труси серед комуністів і комунізаую-
чих, сконфісковано транспаренти і пра-
пори та арештовано 56 виділених діячів.
Не вважаючи на ці превентивні заходи,
свято не пішло гладко. На площі Госе-
вського частина робітників (а профсоюзів)
захопила одну з трибун, на яку вивисла
комуністичного посла Сохаського, який
розпочав промову по українськи. Комуні-
стичні й комунізауючі робітники мали че-
ргові відзнаки а українсько-польсько-жи-
дівськими написами. В часі промови пос.
Сохаського пепесівська боївка розпочала
наступ на трибуну. Розпочалася бійка, се-
ред якої поліція роззала віча та перене-
ла арешти серед комуністів, яких автами
відставлено до в'язниці. При тому потур-
бовано багато принагідних глядачів, між
іншим оточено руку у хребетний стовп
машиністові Козичькому Іванові, непри-
часному до демонстрації, що випадково
проходив туди і попав під удари розганя-
ючої толпи поліції. Після „очистки“ пло-
щі відбулося пепесівське свято. Після
уформувалася похід. На ауд. Легіонів ділі
сель-роби намагалися приєднатися до пе-
песівського походу, з чого знову повстала
бійка й нові арешти.

В Бориславі під ім'ям дітих виступав
пос. К. Вальницький. Пепесівська боївка
потурбувала своїх противників, перевер-
нула трибуну, при чому кілька сильних
стусанів одержав і пос. Вальницький. На
місці переведено арешти. Пос. Вальниць-
кого відведено зтом на поліційну стан-
цію, звідки після трьох годин його випу-
щено — з перепросинами.

В Ковлі комуністи й комунізауючі а пра-
пором і транспарентами вирушили на стрі-
чу пепесівцям. Поліція заступила їм до-
рогу, сконфіскувала транспаренти й ареш-
тувала 15 учасників комуністичного по-
ходу.

У Варшаві прийшло до кривавих подій.

На Театральному Майдані, де зібралася
пепесівці, явилися комуністи, несучи на
плечах пос. Варського. Пепесівська боївка
створила сильний кордон і не пускала ко-
муністів. Розпочалася сутичка. Напрі ком-
муністів розарили пепесівці. Енергічно за-
бралася пепесівська міліція до „очищуван-
ня“ майдану. Повстала бійка між нею і ко-
муністами, роздалася революцерові анстрі-
ли. Коли впаав приказ стріляти, присутні
робітники кинулися на землю. Це ще збіль-
шило паніку. Розпочалася безладна ітеча
на всі сторони. Від стрілів почали падати
ранені. Комуністи відступують на ауд. Вер-
бову і Сенаторську і там зустрічають нов-
ий відділ пепесівської боївки. Знову за-
горюється боротьба. Втретє приходить до
революцерової стрілянини на залах пе-
песівського походу, де розвиває діяльність
пепесівська міліція.

Висхід цієї 1-шотравневої зустрічі у Вар-
шаві був страшний у наслідках. Від стрі-
лів на Театральному Майдані впадо 4 у-
битих, 41 осіб важко ранених (більшість
бореться зі смертю) і около 200 легше ра-
нених. Всі шпиталі переповнені. Пос. Вар-
ський явився у соїм похороненні. Розу-
міється, потурбованих в сотні. Арешто-
вано до 500 осіб. Так „святкувала“ Варша-
ва 1. травня.

В Лодзі прийшло до сутички між пепе-
сівцями й комуністами на підкладі черво-
ного прапору на магістраті. А саме пепе-
сівці завісили на магістраті свій прапор.
Комуністи теж притвердили і свій. Прий-
шло до сутички. Комуністичний прапор
усунено. Поліція виступала активно, 6 по-
турбованих й арештованих.

В Кракові 1. травня пройшов іде на-
спокійніше, хоч і там арештовано кількох
комуністів.

В Сосновці (Домбровський ауглемий ба-
сел) теж прийшло до кривавої зустрічі між
пепесівцями і поліцією з одного боку та
комуністами з другого. Підчас сутички у-
пали стріли. Трьох поліцейів ранено. По-
ліція дала дві салва. Підчас усунення де-
монстрантів зид в'язниці поліція пробив
на смерть одного робітника, що супроти-
лася. Багато арештованих.

В Бендзіні заворушилися політичні вав-
ні. Заворушення адалено силою. Комуні-
стичного походу не допущено під
тюрму.

Ось короткий перегляд 1. травня у важ-
ких осередках. Жниво робітничого свя-
та просто страшне: кілька обитих, десятки
важко і сотні легко ранених, тисячі по-
турбованих, сотні й тисячі арештованих.

Боротьба українців у Синевідську Вижнім за громадську землю.

Дарунок наказного комісара. — Похід на „лісову“. — „Сильність інтереса“ по-
ського робітництва з українським працюючим народом. — Перервана битва. —
Арешти і побиття. — Величаве віче. — Стіхання — матерія!

Ще 21. березня 1925 р. правительствен-
ний комісар у Синевідську Вижнім пере-
проводив на завіданні своєї наказної „при-
бічної ради“ ухвалу, що громада дарує із
бічної ради“ ухвалу, що громада дарує із
великого громадського назовисла „лі-
сова“ 25 моргів сільою основаній римо-ка-

толицькій парозії. В Синевідську В. є по-
верх 3 тисячі українських (гр. кат.) і кру-
го до 50 польських (рим. кат.) душ. Піль-
ного польського робітництва — 400 душ.
в трачі (гартку) — були до 400 душ.
Під цих умовах-католіки засновали окре-

